

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р **Милена Иванова Богданова** - преподавател в Академия за Музикално, Танцово и Изобразително Изкуство „Проф. Асен Диамандиев“

за

дисертационен труд на докторант **Ву Дзядзюн**

за присъждане на образователна и научна степен *“доктор”* в област на висше образование **8. „Изкуства“**, професионално направление: **8. 3. „Музикално и танцово изкуство“**, докторска програма: *„Музикознание и музикално изкуство“*.

Научен ръководител: доц. д-р **Светослав Петров Карагенов**

Тема: “ИЗСЛЕДВАНЕ ВЪРХУ ОРКЕСТРОВАТА МУЗИКА ОТ КИТАЙСКИЯ КОМПОЗИТОР ГАО ВЕЙДЖИ”

Дисертационният труд на Ву Дзядзюн е разработен в Академия за Музикално, Танцово и Изобразително Изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив. Същият е обсъден в катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ и е насочен за защита на заседание на факултетния съвет при факултет „Музикална педагогика“.

Представеният дисертационен текст, авторефератът и публикуваните в подкрепа на теоретичната разработка четири научни публикации (**1.** „Изследване на структурата и височинния материал в „Данте: Възприятия след четенето — Фантазийна соната“ от Лист“, списание „Музикален живот“, 2021, бр. 6, Международен ISSN: 0512-7920, Национален CN: 21-1044/J; **2.** „Размисли върху анализа на тенденциите в преподаването в обучението по висше музикално образование“, списание „Изследвания в изкуствата“, 2024, бр. 2, Международен ISSN: 1673-0321, Национален CN: 23-1529/J; **3.** „Изследване на композиционните особености в камерното произведение „Гангламедо“ от китайския композитор Гао Вейджи“, Музикален годишник на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ - Пловдив, 2021 г., ISSN 1313-6526 (Print), ISSN 2738-7712 (Online), с. 210-224; **4.** „Особености на звуковисочинната и формалната организация в оркестровата творба „Мистериозен сън“ от Гао Вейджи“, списание „Докторантска академия“ на Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“, ISSN 1314 - 8664, бр. 4, стр. 141), покриват Минималните национални изисквания.

Авторът на дисертацията притежава професионална квалификация „композитор“. В народна република Китай, той е високо оценен и изявен музикален педагог и композитор, за което е неколнократно награждаван. Ву Дзядзюн е композирал над десет оркестрови и камерни произведения, автор на над 30 научни статии и е чест гост-лектор на национални и международни научни форуми в Китай, Германия, Русия и други страни. В своята кариера, той е заемал отговорни постове – директор на гимназия, заместник декан на факултет по изкуствата към музикален университет в Шънян, експерт-оценител на национални проекти за изкуства, делегат на националния конгрес на китайската музикална асоциация. Понастоящем Ву Дзядзюн е декан на факултета по музикално образование и професор в Североизточния университет на Китай, също е и директор на Комитета по теория и композиция на Китайската музикална образователна асоциация.

Актуалност на проблематиката

В изложението на представения дисертационен труд фокусът на внимание попада върху *„творческите идеи, техническите умения и връзката им с музикалното изразяване на Гао Вейджи в неговите оркестрови творби“*. Обвързвайки мотивацията си със силата на тяхното въздействие, докторантът Ву Дзядзюн поставя за цел на изследването си *„очертаването на триизмерен модел, който интегрира творчески идеи, технология и конкретни жанрови и художествени решения“* [с. 7], които да разкрият логиката и мотивацията на създаване на оркестрова музика при един от водещите съвременни китайски композитори, какъвто е Гао Вейджи. Обвързвайки постигането на теоретично осмисляне на оркестровите композиции и *„цялостно разбиране в дълбочина на художествените постижения на Гао Вейджи“* [с. 9], настоящият дисертационен труд е опит за предоставяне на *„полезни насоки за съвременното китайско музикално композиране, особено в областта на оркестровата музика“*, което от своя страна има за цел да *„стимулира просперитета и развитието на съвременното китайско музикознание.“* [с. 9] В контекста на казаното, намирам, че това изследване има висока степен на актуалност.

Структура на дисертационния труд

Дисертацията е в обем 284 стандартни страници и е структурирана във въведение, пет глави с прилежащите им раздели, заключение, приноси, три приложения и списък с литература.

Броят на използваните източници е 87 (книги и статии). От тях 82 на китайски език, 1 на латиница, 4 на кирилица, както и 6 интернет източници.

Характеристики на съдържанието

Дисертационният труд на Ву Дзядзюн е разгърнат широко в музикално-исторически и теоретико-аналитичен план, като всеки от посочените е конкретно и ясно съдържателно обособен в отделните глави. Друг положителен момент в настоящото изследване е възможността ясно да се проследи еволюцията в авторския почерк на композитора Гао Вейджи чрез представяне на компилации от новаторски композиционни похвати и своеобразно приложение на китайски фолклорни елементи, посочващи оригинални решения, водещи до осъвременяване на музикалния език. Докторантът обективизира изказаното с:

- *„присъствието на тритонови редове с пентатонична структура, които внасят повече китайски фолклорни елементи в додекафоничното произведение“* [с. 35];
- наслояване на еднотипни интервали (например малки и големи терци), употреба на алтерации, създаващи *„множество полутонови връзки, често пораждащи усещане за модална неопределеност“* [с. 56];
- въвеждане на разнообразни хроматични движения в мелодията, добавяйки *„множество модални алтерации и хармонична обработка във вертикалната структура“* [с. 60]
- употреба на редуващи се или смесени ладови структури.

Приемам, че изложението има две основни съставно-съдържателни части – историческа и теоретико-аналитична. Първата обхваща задълбочено историко-теоретично проучване и анализ на конкретни сведения, пряко свързани с основния предмет на изследването, като по този начин се осъществява подготовка и въвеждане в съдържанието на другата съставна част.

В **глава първа** са представени исторически факти за ранните години от живота на композитора, факти определящи неговото развитие като професионален музикант. Следва подробно изложение, включващо оркестровото творчество на Гао Вейджи, за което е подчертано, че е *„съсредоточено върху съвременната музика, но композиторът никога не е изоставял традиционните композиционни техники“* [с. 14]. Докторантът ясно описва как създадените с традиционни музикални техники произведения *„запазват оригиналната същност на древната музика и*

притежават високо художествено ниво, като допринасят значително за популяризирането на традиционната китайска народна култура.“ [с. 16]

Изложението на **глава втора** е посветено на композиционните техники, които използва композитора Гао Вейджи в своите оркестрови творби, както и на иновациите, които въвежда и прилага в тях. В тази глава Ву Дзядзюн проследява: - предложението и наименуването от композитора „додекафоничен тематичен акорд“; - участието му в доразвиването на теорията за дванадесеттоновите акорди на Витолд Лютославски; - установеният пак от него термин „дванадесеттонов позиционен тематичен акорд“; - теоретизираната концепция за хипероктавния изкуствен звукоред и съчетаването му с други височинни системи; - често използваният в оркестровите му произведения „метод на частично комбинирани множества“, както и приложението на локално и свободно комбиниране в камерното творчество на композитора. Докторантът предлага и примери на камерни произведения, с което представя в по-голяма пълнота спецификите на музикалния му език.

Съдържанието на **глава трета** продължава замисъла и това във втора глава. И тук акцентът е поставен върху характеристиките на използвания от композитора Гао Вейджи музикален език, изразен главно в „стил на творчество, който е утвърден в традицията и смело иновативен.“ [с. 42] Докторантът описва подробно прилаганите в оркестровото му творчество: техника за интервалова фиксация, употребата на модалност, пентатоника, контрапунктични техники, технически похвати, основани на хетерофонни принципи, ладотоналната организация, формално-структурните аспекти и др., като умело подкрепя текста с конкретни нотни примери.

В следващата – **четвърта глава**, докторант Ву Дзядзюн логично допълва към оригиналните композиционни решения на композитора, описани в предходните глави и присъствието на фолклорни елементи и приложението на народни инструменти в оркестровите му произведения.

Така с пределна точност и с подчертан усет към важните детайли в исторически и музикалнотеоретичен план, показвайки широка осведоменост и стремеж за всеобхватно изясняване, Ву Дзядзюн завършва своята дисертация с **пета глава**, в която изследва и представя звуковисочинната организация на три оркестрови произведения на Гао Вейджи, композирани в различни периоди от неговата творческа кариера.

Предложеният обстоен авторски анализ е ключов момент в разбирането за приносното значение на представения дисертационен труд, свързано с обобщението на художествените постижения на композитора и приносите му в полето на оркестровата музика. Всестранното тълкуване на художествената стойност и историческото значение на композитора Гао Вейджи в китайската музикална култура, както и оформените в приложенията данни, представящи резултатите от изследването са добра основа за последващи проучвания в сферата на съвременните композиционни техники.

Заключение

Като цяло дисертационният труд на Ву Дзядзюн показва задълбочените теоретични познания и аналитични умения на докторанта, издава авторско отношение, професионална компетентност и отговаря на изискванията на Закона за Развитието на Академичния Състав в Република България и на Правилника за прилагането му. Наред с изтъкнатите в настоящата рецензия приноси моменти е необходимо да се отбележи, че изложението притежава стил, при който се наблюдава стремеж за изчерпателност и точност по отношение анализа на представените произведения, както и прецизност по отношение на дефиниране на ключовите понятия, изясняващи темата. В този ред на мисли и въз основа на гореизложеното, предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на Ву Дзядзюн образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Музикознание и музикално изкуство“.

10. 02. 2025 г.
гр. Пловдив

(проф. д-р Милена Богданова)